

Aan de gemeenteraad

|                       |                                                                          |                    |                                                                     |
|-----------------------|--------------------------------------------------------------------------|--------------------|---------------------------------------------------------------------|
| <b>Behandeld door</b> | M.H.P. Leenders                                                          | <b>Datum</b>       | 13 juli 2022                                                        |
| <b>Doorkiesnummer</b> | 030 – 28 63710                                                           | <b>Kenmerk</b>     | 10236673                                                            |
| <b>E-mail</b>         | <a href="mailto:Manon.leenders@utrecht.nl">Manon.leenders@utrecht.nl</a> | <b>Onderwerp</b>   | Versneld inlopen achterstand taakstelling huisvesting statushouders |
| <b>Bijlage(n)</b>     |                                                                          | <b>Beleidsveld</b> | Wonen en Volkshuisvesting en Asiel en Integratie                    |

Geachte leden van de raad,

Op 17 juni jongstleden heeft het Rijk het gebrek aan doorstroming in de asielketen uitgeroepen tot [nationale crisis](#). De asielketen is overbelast; er is stagnatie in uitstroom van statushouders en overstroom van asielzoekers in het aanmeldcentrum Ter Apel en de AZC's in Nederland. Dit levert schrijnende en inhumane situaties op; mensen slapend op stoelen of buiten voor het aanmeldcentrum Ter Apel. Om doorstroming in de keten op gang te brengen doet het Rijk een stevig beroep op gemeenten. 7.500 statushouders verhuizen op korte termijn vanuit AZC's naar opvang of woningen in gemeenten. De gemeente Utrecht heeft van het Veiligheidsberaad opdracht gekregen zo snel mogelijk alle statushouders die tot haar taakstelling behoren te huisvesten (nog 490 statushouders voor 2022). De gemeente Utrecht zet samen met de Utrechtse woningcorporaties nu een stap vooruit om ervoor te zorgen dat deze groep statushouders zich snel in Utrecht kan vestigen. Én de gemeente biedt alle Utrechtse woningzoekenden perspectief op een woning door samen met Rijk, provincie, regiogemeenten en corporaties volop in te zetten op flexwonen. De ambitie is om 1.000 tijdelijke woningen in 2023, 1.000-1.500 tijdelijke woningen in 2024 en nogmaals die bandbreedte in 2025 te realiseren op meerdere locaties.

#### **Aanleiding: nationale crisisstructuur en taakstelling huisvesting statushouders**

Gemeenten krijgen twee keer per jaar door het Rijk een taakstelling opgelegd voor de huisvesting van statushouders. De gemeente Utrecht heeft een achterstand opgelopen. Daar is zij door de provincie Utrecht, als toezichthoudende instantie, recent ook op gewezen. De achterstand is ontstaan door het grote tekort aan beschikbare en passende sociale huurwoningen. De woningcorporaties bieden 30% van hun vrijkomende sociale huurwoningen via directe bemiddeling aan aan kwetsbare en bijzondere doelgroepen. Dit is vastgelegd in de Prestatieafspraken met corporaties. De doelgroep statushouders is één van de bijzondere doelgroepen, naast urgenten, uitstroom Maatschappelijke Opvang en beschermd wonen (MO/BW), kwetsbare jongvolwassenen, Citydeal. Ook voor deze groepen overstijgt de vraag echter het aanbod. Een reguliere woningzoekende wacht in Utrecht inmiddels bijna 11 jaar op een woning.

## Burgemeester en wethouders

Datum 13 juli 2022  
Ons kenmerk 10236673

Landelijk is het beeld dat momenteel meer dan 14.000 statushouders in de asielopvang verblijven (een derde van de opvangcapaciteit van het COA), wachtend op huisvesting in gemeenten. In het veiligheidsberaad van 24 juni jl. is met bewindslieden van het Rijk afgesproken dat één van de maatregelen om de doorstroom van de migratieketen weer op gang te helpen, het versneld uitplaatsen van 7.500 statushouders naar gemeenten is. De veiligheidsregio's coördineren dit (zie [Kamerbrief Maatregelen en situatie asielopvang](#)). Van de 7.500 statushouders die gehuisvest moeten worden, moet 10% worden gehuisvest in provincie Utrecht. De aanvullende opdracht van het Rijk/Veiligheidsberaad Utrecht eind juni 2022 aan gemeente Utrecht is om de huidige achterstand in taakstelling huisvesting statushouders in gemeente Utrecht versneld in te lopen. In onderstaande tabel is aangegeven wat de taakstelling voor Utrecht is. Het totale aantal nog te huisvesten statushouders tot eind 2022 door gemeente Utrecht is 490 personen.

|                                     | Jan-mei                        | juni | Juli-dec | Totaal personen |
|-------------------------------------|--------------------------------|------|----------|-----------------|
| Taakstelling 2022                   | 375                            |      | 275      | 650 pers.       |
| Realisatie t.m. mei                 | 123 pers.<br>(COA registratie) |      |          |                 |
| Prognose realisatie personen (juni) |                                | 37   |          |                 |
| Resterend personen                  | 215                            |      | 275      | 490             |

### Aanpak versneld huisvesten statushouders

Utrecht gaat samen met de Utrechtse woningcorporaties statushouders versneld een sociale huurwoning aanbieden om de asielketen te ontlasten. Ook loopt de gemeente daarmee de achterstand taakstelling statushouders zo veel mogelijk in. In een korte klap stellen de woningcorporaties vanaf 1 augustus gedurende 6 weken het merendeel van de vrijkomende sociale huurwoningen (circa 90%) beschikbaar voor statushouders. Er blijven daarnaast woningen beschikbaar voor woningzoekenden met nood. Dit betekent concreet dat er gedurende 6 weken nauwelijks woningen beschikbaar komen voor andere woningzoekenden. We zijn ons ervan bewust dat dit een lastige boodschap is voor iedereen die al langere tijd wacht op een woning, of bijvoorbeeld op het punt staat vanuit een instelling naar een zelfstandige woning te verhuizen. Na deze korte periode is de taakstelling voor een groot deel ingehaald en worden woningen als voorheen toegewezen volgens de principes die we daarvoor hebben afgesproken. Alternatieve oplossingen zoals de ruimte zoeken binnen de 30% vrijkomende woningen voor bijzondere en kwetsbare doelgroepen zijn overwogen, maar zetten of onvoldoende zoden aan de dijk of leggen relatief te veel druk bij deze kwetsbare groepen. In onze voorgestelde aanpak zet iedereen zijn schouders eronder. Deze werkwijze is onorthodox en we zijn blij dat we deze opgave in nauwe samenwerking met de woningcorporaties vorm kunnen geven. De aanpak wordt de komende tijd in een gezamenlijk team met de corporaties, COA, Vluchtelingenwerk en andere partners uitgewerkt. Uitgangspunt is zo snel mogelijk en zo passend mogelijk plaatsen van statushouders in vrijkomende woningen, waarbij we optimaal gebruik maken van de kracht bij corporaties, COA, Vluchtelingenwerk en andere partners. Daarnaast zijn we in gesprek met huurdersorganisaties, zorgaanbieders en cliëntenorganisaties over

deze maatregel en overleggen hoe we huurders, woningzoekenden en cliënten hierover het beste kunnen informeren en meenemen.

### Intensivering Taskforce

Het versneld huisvesten van statushouders vraagt veel van de Utrechtse woningzoekenden, de wachttijd loopt op. Daarom heeft de gemeente als voorwaarde gesteld dat er tegenover deze inzet ook meer perspectief op een woning moet staan. Om de brede woningschaarste in Utrecht tegen te gaan gaat de gemeente samen met onder meer het Rijk, provincie en corporaties een intensivering en versnelling plaatsen op de realisatie van tijdelijke woningen. Ambitie voor deze samenwerking is in Utrecht 1.000 tijdelijke woningen in 2023. Daarnaast verkennen we met het ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) wat een realistische opgave is voor de jaren daarna. Vooralsnog is de ambitie een bandbreedte van 1.000-1.500 woningen in 2024 en nogmaals die bandbreedte in 2025 te realiseren op meerdere locaties. Daarbij zetten we zoveel mogelijk in op grootschalige locaties. We maken op korte termijn afspraken met het Rijk over versnelling en intensivering van de opgave en aanpak van de Utrechtse [Taskforce Versneld toevoegen tijdelijke woonruimte](#). Deze taskforce zet zich in om de krapte op de woningmarkt voor kwetsbare en bijzondere doelgroepen én reguliere woningzoekenden (starters, studenten, spoedzoekers) te verlichten door tijdelijke woningen te realiseren. In de eerste helft van 2023 worden de eerste opleveringen van de Taskforce van circa 450 tijdelijke woningen verwacht voor de locaties aan Pagelaan 1 en het BEFU-terrein in Hoograven Zuid. Inmiddels is Utrecht formeel toegelaten tot het experiment onder de Crisis- en herstelwet ten behoeve van tijdelijk wonen, waarover wij u in april informeerden. Daarmee is het mogelijk om bij de aanvragen om omgevingsvergunning in plaats van de uitgebreide Wabo procedure, de reguliere Wabo-procedure te doorlopen. Dit levert een versnelling op van ongeveer 3 tot 4 maanden. Om deze versnelling daadwerkelijk te kunnen realiseren en de genoemde oplevering te kunnen halen, is het aanvullend nodig dat de raad op korte termijn beslist dat zo'n verklaring van geen bedenkingen voor deze twee tijdelijke woningbouwprojecten niet is vereist. Hiertoe leggen we een besluit aan u voor.

Utrecht is de eerste regio die op deze manier en schaal met flexwonen aan de slag gaat. Deze grensverleggende aanpak vraagt op alle fronten meedenken en meewerken. Ook met uw raad gaan we graag in gesprek om met elkaar te verkennen hoe we tot versnelling kunnen komen, bijvoorbeeld als het gaat om locaties (en aanwijzing hiervan). Wij bieden de raad aan een bijeenkomst te organiseren over deze aanpak, bijvoorbeeld in de vorm van een werksessie.

Daarnaast willen we op korte termijn met het Rijk komen tot sluitende samenwerkingsafspraken die het mogelijk maken om de ambitie op versneld toevoegen tijdelijke woonruimte te realiseren. Er wordt een doorbraak gezocht op vraagstukken als financiering, expertise, wet- en regelgeving en slagvaardige organisatie. De Veiligheidsregio Utrecht (VRU) organiseerde hiertoe op 6 juli 2022 in samenwerking met de gemeente een bestuurlijk overleg flexwonen met het ministeries van Binnenlandse Zaken (BZK) en Justitie en Veiligheid (J&V), de provincie, de STUW en enkele regiogemeenten. De bijeenkomst kenmerkte zich door een constructieve houding. Tijdens de zomer worden de besproken doorbraakrichtingen verder uitgewerkt en wordt toegewerkt naar een bestuursakkoord. Het ministerie van BZK is bezig om initiatieven op het gebied van flexwonen ook financieel te ondersteunen en hier wordt via een ministeriële regeling een specifieke uitkering voor opgesteld. Vooruitlopend daarop verwacht het ministerie van BZK dat het lopende tijdelijk wonen project op het BEFU-terrein in aanmerking komt voor een financiële bijdrage van €12.000 (inclusief btw) per woning met een maximum van 188 woningen voor dit project (in totaal 2,2 miljoen). De daadwerkelijke toekenning van de bijdrage en de daarbij geldende voorwaarden zijn pas definitief na vaststelling van de genoemde regeling. Deze wordt eind 2022 verwacht. In de derde

Datum 13 juli 2022  
Ons kenmerk 10236673

kwartaalrapportage van de Taskforce, die na het reces verschijnt, wordt u nader over de doorbraakrichtingen en het bestuursakkoord geïnformeerd.

### **Tenslotte**

Wij werken met deze aanpak op vernieuwende en constructieve wijze mee aan duurzame oplossingen voor de landelijke crisis in de asielketen én het nijpend tekort aan woningen in Utrecht. Utrecht loopt hierin voorop. Wij zijn ons er als college terdege van bewust dat de aanpak versneld huisvesten statushouders impactvol is voor alle Utrechtse woningzoekenden. Het geeft aan hoe groot deze crisis in de asielketen is en hoe schrijnend en inhumain de ontstane situatie voor mensen in deze keten. Daartegenover stellen we een perspectief dat met een versnelde aanpak op flexwoningen voor alle Utrechtse woningzoekenden meer perspectief ontstaat op een woning.

Hoogachtend,  
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,